

Honderdplussers Vlaanderen

Aantal Vlaamse honderdtonners bin nenkort over grens van 700 stuks

Het startschot voor Vlaamse honderdtonners kwam in de loop van de jaren tachtig. Exact 694 melkkoeien overschreden inmiddels de kaap van 100.000 kg melk. Twintig koeien deden daar nog een schepje bovenop en braken de grens van tien ton vet en eiwit. Skalsumer Sunny Boy ontpopt zich tot vader van de hoge levensproducties.

Ze staat met stip op één in de lijst van hoogste levensproducties in Vlaanderen: Top Secretdochter Ida 40 van Filip en Anja De Brabander uit Zomergem. Met een totaal van 154.020 kg melk voert de Oost-Vlaamse zwartbonte de lijst van historische levensproducties aan. Ook stalgenote Perle (v. Felix) gaf in haar leven 147.162 kg melk. Gerangschikt op basis van kilogrammen vet en eiwit komt Perle zelfs op de eerste plek. Samen met Ida behoort Perle tot een groepje van zeven honderdtonners die voor het bedrijf De Brabander de grens van honderd ton melk kraakte, beide koeien zijn overigens nog maar pas afgevoerd.

Met bijna zevenhonderd zijn ze, de schare melkkoeien die meer dan 100.000 kg melk gaf in Vlaanderen. Dit jaar – weliswaar nog onvolledig – overschreden tot nog toe 21 koeien de kaap. In 2006 waren het er 98, in 2005 nog 113 (tabel 3). Tien jaar

daarvoor lag dat aantal per jaar veel lager. In 1996 en 1995 kwamen respectievelijk 24 en 12 koeien het levenstotaal van 100.000 kg voorbij. Het leger honderdtonners wordt bijgevolg niet alleen groter, de groei gaat met de jaren ook steeds sneller.

Mientje als snelste

Waar in Nederland de barrière van 100.000 kg melk al in 1959 voor het eerst geslecht werd, gebeurde dat in Vlaanderen pas eind jaren tachtig. Drie koeien staan als oudste honderdtonners te boek: Ziba (v. onbekend) van de familie Cuvelier uit Poperinge, Ideal (v. Gay Ideal) van Jozef van Gestel uit Kalmt hout en Fetje (v. onbekend) van Hendrik Blomme uit Adegem. De precieze data van overschrijden zijn onbekend. Wel staat vast in hoeveel lijsten de productie gehaald is. De pioniers deden er respectievelijk tien, elf en dertien lijsten over.

Elin (v. Milwaukee) van Dirk Aelbrecht uit Opwijk is op nummer 694 de meest recente die de kaap van honderd ton melk overschreed in Vlaanderen. De zwartbonten zijn in de tabel honderdtonners ongetwijfeld in de meerderheid. Elin maakt echter deel

uit van de 133 roodbont gekleurde deelnemers in de lijst en realiseerde haar huidige levenstotaal in tien lijsten.

Het leeuwendeel van het huidige aantal honderdtonners heeft tien lactaties nodig om het productierecord te realiseren. Exact 154 koeien doen beroep op tien lijsten, 124 koeien op negen, 66 koeien op acht en 24 koeien op zeven lijsten. De leeftijd is hierbij niet in rekening gebracht. Snelle honderdtonners in de lijst overschrijden de grens gemiddeld genomen op een leeftijd van tien jaar.

Onder meer Mascotdochter Mientje van Paul en Ingrid De Backer uit Waarschoot realiseerde honderd ton melk op korte termijn. De Mascottelg kon de klus klaren op een leeftijd van negen jaar en zes maanden. Mientje is geen onbekende in Vlaanderen: ze vertoefde lange tijd aan kop van het individuele productieklassering bij zwartbont.

Bekende koeiennamen

Productiekampioenes zijn vaker op te merken in de lijst van honderdtonners. Klaartje van de Vossepit (v. F16 Rocket C) van Bart en Myleen Cocquyt uit

Zwevezele en Dora (v. Marty) van Paul en Lutgarde Goossens uit Lier kwamen behalve bij de koeien met 100.000 kg eerder al in beeld als koplopers bij de individuele productiestatistieken voor zwart- en roodbonten.

Meer bekenden sieren de lijst van honderdplussers. Leadmandochter Honesty van Kris en Ilse Goossens uit Meerhout is daar één van. De stammoeder staat

Links: Dora (v. Marty), honderd ton gerealiseerd met hoge producties

Rechts: Perle (v. Felix), honderdtonner én hoogste tientonner

Tabel 1 – Vaders honderdtonners

naam	aantal
Skalsumer Sunny Boy	20
Kingway Elevation Very	17
Tesk-Holm Valiant Rockie	15
F16 Rocket C	10
To-Mar Blackstar	9
Osdel-Endeavor Bova Cubby	8
Bis-May Tradition Cleitus	8
Bis-May S-E-L Mountain	8
Willow-Farm Rockman Ivanhoe	7
Orkan	7
Franko	6
Weavers Supreme	6
Branderlea Citation Topper	6

Tabel 2 – Bedrijven met de meeste honderdtonners

naam, woonplaats	aantal
Franky Noppe, Gullegem	10
Roger Stevens, Knesselare	8
Johan Bertels, Kontich	7
Ivan Claeys, Zillebeke	7
Bart Cocquyt, Zwevezele	7
LV De Brabander, Zomergem	7
Robert Lahousse, Elverdinge	7
Aimé Muys, Ruiselede	7
Koen De Buysere, Westouter	6
Daniël Terrijn, Bogaarden	6

jaar	aantal
1995	12
1996	24
1997	43
1998	48
1999	50
2000	37
2001	44
2002	44
2003	57
2004	61
2005	113
2006	98
2007	21*

Tabel 3 – Aantal honderdtonners per jaar (* tot 1 augustus 2007)

aan de wieg van fokstieren als Leliebon (v. Jabot) en Leliehoeve Darion (v. Aaron) en ging in 2004 de kaap voorbij. Uit het keuringsmilieu zorgt Hortondochter Lora van de familie Wildemaue uit Maldegem voor vertegenwoordiging. Zij bracht het in 2005 tot honderdtonner.

Minstens even bekend is de roodbonte keuringscoyfee Nortop (v. BC Topper). De oud-NRM-kampioene van Paul Van Hoef uit het Limburgse Kinroo ging al in 1994 over de grens van 100.000 kg. Vader Branderlea Citation Topper is overigens één van de weinige roodbontstieren die het lijstje van belangrijkste vaders van honderdtonners haalt (tabel 1). Enkel Franko en roodfactorstier Orkan kunnen de belangrijke roodbontvererver bijbenen.

Binnen zwartbont is de hoogste eer weggelegd voor Skalsumer Sunny Boy. Gemiddeld één op 35 honderdtonners komt op zijn naam terecht. Met twintig dochters overstijgt de Nederlandse fokstier de Amerikanen Kingway Elevation Very, goed voor zeventien telgen, en Tesk-Holm Valiant Rockie, present met vijftien nazaten. De eveneens uit Nederland afkomstige F16 Rocket C levert tien nakomelingen in de lijst. Een flink deel van de honderdtonners is overigens van onbekend bloed. Van 125 koeien in de lijst is de vader niet geregistreerd.

Tabel 4 – Honderdtonners per provincie

provincie	honderdtonners	melkcontrole
Antwerpen	188	37.406
Vlaams-Brabant	24	7.498
West-Vlaanderen	277	45.177
Oost-Vlaanderen	153	43.880
Limburg	53	18762

Tabel 5 – Koeien met meer dan 10.000 kg vet en eiwit in Vlaanderen

naam	vader	kg melk	kg v.+e.	eigenaar, woonplaats
Perle 66	Felix	148.561	11.652	De Brabander L.V., Zomergem
Doortje 93	Tops	147.162	10.913	Jan en Francis Oostvogels, Essen
51	n.b.	146.113	10.869	Gaby Maes-Volckaert, Lendeledede
Janneke v.d. Vosseput	F16 Rocket C	123.848	10.658	Bart Cocquyt, Zwevezele
Duits 19	n.b.	148.882	10.599	Guido Sys, Booitshoeke
Elisa 1	Voya	132.168	10.519	Hans Van Reybrouck, Torhout
Fatima 67	Vera's Very	127.131	10.447	Rudi Van Hoecke, Kalken
Mona 58	Mitchel	124.266	10.431	Leo Pluym en Rita Van Gorp, Lille
Ida 40	Top Secret	154.020	10.348	De Brabander L.V., Zomergem
Etrene	Darcy	140.454	10.345	Joost Verdaasdonk, Oudekapelle
Carolien 59	Mitchel	122.499	10.290	Eric Hendriks-Bollen, Kaulille
Henny 46	Eagle	134.831	10.159	Noël Van Leeuwe, Sint-Margriete
Lada 88	Valais	123.464	10.116	Louis Bevers, Loenhout
Fanny 177	F16 Rocket C	128.598	10.088	Geert Campforts, Lichtaart
Gloria 2673	n.b.	132.806	10.081	Edward en Jan Pinxten, Bocholt
Margriet 32	n.b.	152.323	10.063	Herman en Raf Dams, Geel
Molly 295	Sunny Boy	120.271	10.061	Albert Pauwels, Lovendegem
Binna 2	Willow Farm	124.020	10.019	Holsteinthema Legrand, Zandvoorde
Tamara 1	n.b.	141.885	10.011	Gaston Weymiens, Heindonk
Alie 41	Alpenrex	133.494	10.011	Martin Penders, Maaseik

Twintig honderdtonners ook tientonners

Exact twintig honderdtonners (tabel 5) slaagden er later ook in de kaap van tien ton vet en eiwit te breken. In tegenstelling tot de honderdtonnerlijst is het vaderbeeld hier meer divers: enkel F16 Rocket C en Mitchel tekenen dubbel present. Net als bij de honderdtonners zijn de zwartbonten in de meerderheid. Van de twintig tientonners zijn zeventien koeien voorzien van een zwartbont vel, de rest met een roodbont vel. Felixdochter Perle van de familie De Brabander uit Zomergem gaat in die lijst Topsdochter Doortje van Jan en Francis Oostvogels uit het Antwerpse Essen vooraf. De familie De Brabander is ook de enige die erin slaagt twee koeien onder de tientonners af te vaardigen.

Ook in de opsomming van de Vlaamse honderdtonners excelleren sommige bedrijven in het insturen van hoogproductieve koeien (tabel 2). Het bedrijf van Franky Noppe uit het West-Vlaamse Gullegem komt met tien stuks het vaakst voor onder de 694 inzendingen. Roger Stevens uit het Oost-Vlaamse Knesselare levert acht koeien in de lijst. Zes bedrijven halen zeven noteringen en twee bedrijven komen zes keer voor.

In tabel 4 is bovendien de regionale spreiding van het aantal honderdtonners weergegeven naast het relatieve aandeel melkcontrolekoeien van afgelopen boekjaar. De provincie met het hoogste aantal melkcontrolekoeien komt eveneens uit de bus als de provincie met het hoogste aantal honderdtonners. West-Vlaanderen telt tot op vandaag 277 koeien die meer dan 100.000 kg melk produceerden. Verhoudingsgewijs scoort deze provincie eveneens het hoogst, op de voet gevolgd door Antwerpen.

Annelies Debergh